

P3
7

BILJETTER
17 NOV 1966

STATISTISKA MEDDELANDEN

STATISTICAL REPORTS 1966

200.370-H
dubbel

Statistiska centralbyrån, Stockholm

National Central Bureau of Statistics, Stockholm, Sweden

Referent	Datum	Meddelande nr	Sid
Förste aktuarie Martin Engqvist 08/63 05 60/447	14.11.1966	H 1966:87	1(5)

Sverige
H

NETTOPRISINDEX 1959 TILL AUGUSTI 1966

Net Price Index

Statistiska centralbyrån beräknar sedan maj 1965 som komplement till konsumentprisindex även en indexserie för konsumentpriser med avdrag för indirekta skatter och tillägg för subventioner, en nettoprisindex¹⁾. Denna indexserie, som sedan januari 1966 finns intagen i publikationen Allmän månadsstatistik, kommer främdeles även att publiceras i serien Statistiska meddelanden.

Vid beräkning av nettoprisindex rensas konsumentpriserna från all den indirekta beskattning som belastar konsumtionsvarorna. Rensningen omfattar icke bara de indirekta skatterna som uttas vid själva försäljningen av konsumtionsvarorna utan även de som uttas på råvaror, halvfabrikat eller förbrukningsmaterial som beräknas ha åtgått vid framställningen av varorna. Även kostnadselement av indirekt skattetyyp, som kan hänföras till förbrukning av skattebelagd kapitalutrustning, har borttagits. Huruvida en indirekt skatt i någon mening kan anses ha helt eller delvis övervältrats på konsumenten saknar betydelse vid beräkning av nettoprisindex. Priserna reduceras genomgående med den indirekta skattens fulla belopp.

En motsvarande behandling har skett för subventioner hänförliga till konsumtionsvaror. I dessa fall har tillägg gjorts till konsumentpriserna.

I sitt betänkande (SOU 1958:36) konstaterade 1958 års indexutredning att i dåvarande läge kunde konsumentpriserna i praktiken endast reduceras med indirekta skatter i sista produktionsledet och i distributionsleden. Med den tillgång på statistisk information som i dag finns har en fullständig reducering ansetts möjlig att utföra. Av beräkningstekniska skäl har prisreduceringen dock ej kunnat ske på varje enskild konsumtionsvara för sig. Endast en nettoprisindex som korresponderar mot konsumentprisindex, totalindex, kan således beräknas.

¹⁾ En utförligare redogörelse för nettoprisindex återfinns i Statistisk tidskrift 1965:6 sid. 451 ff.

Det bör speciellt understrykas, att nettoprisindex inte mäter den konsumtionsprisutveckling som skulle ha inträffat om det inte existerat indirekt beskattning och subventionering eller om de indirekta skatterna och subventionerna inte hade förändrats.

Vid beräkningsarbetet för nettoprisindex har avgränsningen av indirekta skatter och subventioner från övriga statsintäkter respektive statsutgifter gjorts i överensstämmelse med de principer som tillämpas i nationalräkenskapsstatistiken. Följande indirekta skatter och subventioner har innefattats vid beräkningen av nettoprisindex:

Indirekta skatter: Allmän varuskatt, energiskatter, bensin och brännoljeskatt, omsättningsskatt på motorfordon, fordonsskatt, tullar, skatt på teknisk sprit, spritskatt, vinskatt, rusdrycksförsäljningsmedel, malt- och läskedrycksskatt, tobaksskatt, särskilda varuskatter, försäljningsskatter, pälsvaruskatt, nöjesskatt²⁾, kaffeskatt²⁾, lotteri- tips- och totalisatormedel samt regleringsavgift och accis på fettvaror m.m.

Subventioner: Mjölkfettsubvention och räntebidrag till bostadssektorn.

Nettoprisindex beräknas normalt för månaderna februari, maj, augusti, november och december. Som basår har valts år 1959. Då det sker väsentliga förändringar i beskattningen kan nettoprisindex komma att beräknas även för månaderna före och efter förändringen.

I Statistiska meddelanden presenteras nettoprisindex för ovan nämnda månader, dels med 1959 som bas (1959=100), dels med årslänkar med december föregående år som bas. I Allmän månadsstatistik publiceras endast de förstnämnda indextalen, ej årslänkarna.

I tabell 1 redovisas nettoprisindex 1959=100 med samtliga framräknade månadstal för åren 1959-1966 samt de på dessa grundade årsmedeltalen.

Årsmedeltalen har utom för år 1965 beräknats som ovägda genomsnitt av indextalen för februari, maj, augusti och november.

I tabell 2 redovisas indextal avseende nettoprisindex och konsumentprisindex med december föregående år = 100.

²⁾ Dessa skatter slopades den 1/7 1965

Tabell 1. Nettoprisindex för åren 1959-1966 med år 1959=100

År	Febr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Nov.	Års- medeltal
1959	100	100	..	..	100	101	100
1960	101	101	..	..	101	102	101
1961	103	104	..	..	104	105	104
1962	105	107	..	..	108	108	107
1963	109	109	..	..	110	111	110
1964	112	113	..	..	115	116	114
1965	117	119	119	119	119	120	119
1966	123	124	..	..	125		

Tabell 2. Årslänkar för Nettoprisindex (N) och Konsumentprisindex (K) med december föregående år = 100

År		Febr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Nov.	Dec. ³⁾
1959(Dec. 58=100)	N	100,1	99,8	..	..	100,1	101,2	101,5
	K	100,1	99,9	..	..	100,1	101,0	101,3
1960(Dec. 59=100)	N	99,7	99,7	..	..	100,3	100,8	101,0
	K	102,8	103,0	..	..	103,1	103,6	103,9
1961(Dec. 60=100)	N	100,6	101,5	..	..	101,7	102,4	102,5
	K	100,5	101,3	..	..	101,5	102,1	102,3
1962(Dec. 61=100)	N	100,2	102,2	..	..	103,0	102,8	103,3
	K	102,1	104,0	..	..	104,8	104,6	105,0
1963(Dec. 62=100)	N	100,5	101,0	..	..	101,7	102,5	103,4
	K	100,6	101,5	..	..	101,9	102,7	103,4
1964(Dec. 63=100)	N	100,4	100,9	..	..	102,4	103,7	104,4
	K	100,1	100,9	..	..	102,2	103,2	103,8
1965(Dec. 64=100)	N	100,2	101,6	102,1	101,9	101,7	102,5	104,2
	K	100,1	101,2	101,7	104,5	104,4	105,1	106,4
1966(Dec. 65=100)	N	100,8	102,1	..	..	102,7		
	K	101,5	102,6	..	..	103,3		

³⁾ Avser långtidsindex

Skillnaden mellan stegringen i nettoprisindex och i konsumentprisindex under åren 1960, 1962 och 1965 beror i huvudsak på införandet, respektive höjningar av den allmänna varuskatten under dessa år. Åren 1961 och 1964 har nettoprisindex visat en kraftigare stegring än konsumentprisindex, vilket delvis beror på att den indirekta beskattningen till omkring 50 % utgöres av kvantitetsskatter, dvs. skatter som utgår per kvantitetsenhet, kg, liter eller dylikt. En prishöjning, som i absoluta tal är lika för såväl konsumentpriser som nettopriser, medför följaktligen en relativt större ökning för de sistnämnda priserna.

Följande viktigare skatteförändringar har inträffat under perioden 1959 - 1964 och har således påverkat indextalen för konsumentprisindex och nettoprisindex. Den mest betydelsefulla skatteförändringen var införandet av den allmänna varuskatten den 1/1 1960. Varuskatten uppgick från början till 4 % av den skattepliktiga varans pris inklusive skatt. Den 1/1 1962 företogs en höjning till 6 %.

I övrigt bör nämnas att beskattningen av vin- och spritdrycker skärptes betydligt från och med den 9/4 1963.

Under perioden januari 1965 - augusti 1966 inträffade följande skattesatsändringar av betydelse för indexberäkningarna.

Den 1/7 1965 Bensinskatten höjdes från 38 öre/liter till 43 öre/liter.

Chokladsikten sänktes från 65 % till 50 % av fabrikantens försäljningspris.

Skatten på socker och sirap slopades. Den utgjorde tidigare 20 öre/kg respektive 16 öre/kg.

Skatten på tekniska preparat ändrades enligt följande. Skatten beräknas på fabrikantens försäljningspris.

	Före den 1/7 1965	Fr.o.m. den 1/7 1965
Tandkräm	20 %	0 %
Parfhymer	40 %	50 %
Puder	65 %	50 %
Kemiska kompresser	40 %	50 %

Försäljningsskatten på grammofonvaror (20 %) slopades.

Skatten på cigaretter höjdes från 11,4 öre till 13,4 öre per cigarett.

Den allmänna varuskatten höjdes från 6 % till 9,1 % av den skattepliktiga varans pris inklusive skatt. För investeringsvaror, dvs. varor med en livslängd av minst tre år, infördes en reduceringsregel innebärande att 60 % av den ursprungliga varans pris inklusive skatt beskattas med 9,1 %.

Den 1/1 1966 Tullsatserna inom EFTA-området sänktes från 30 % till 20 % av lastullarna.

Den särskilda omsättningsskatten på motorfordon höjdes med cirka 40 % för personbilar och lastbilar.

Den 7/2 1966 Skatten på spritdrycker höjdes med cirka 12 %, medan vinskatten samtidigt höjdes med cirka 17 %.

En särskild skatt på bensin och brännolja med fem öre per liter infördes.

Den 1/7 1966 Skatt på teknisk sprit slopades. Skatten uppgick förut till kronor 2,70 per liter.

Subventioner avseende räntebidrag till vissa bostadslån reducerades med i genomsnitt cirka 34 %.

Regleringsavgiften på fettvaror har under den aktuella perioden varierat.